

Viite

Asia

**Tehostettu kuitupuun tuotanto**

---

**Asiasanat** VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS**Hoitaa UM** ITÄ-22**Hoitaa UE** MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-03

BER; PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; YM

---

**Tänä keväänä on tehty päätös tehostetun kuitupuun tuotannon pilot-projektien käynnistämistä Segežan, Kotlaksen ja Arkangelin kombinaattien hankinta-alueilla.**

**Tarkoitus on, että metsäteollisuusyritykset itse toteuttavat tehokasta puuntuotantoa vuokra-alueillaan.**

**Projektien käynnistäminen on tärkeä periaatteellinen kysymys. Nyt ollaan ensimmäistä kertaa vakavasti ja käytännön mittakaavassa paneutumassa jo kertaalleen hakattujen metsien tilan kehittämiseen.**

Suunnitteluinstituutti Rosgiprolesin tehtäviin kuuluu myös metsätalouden uusien toimintastrategioiden kehittäminen. Johtaja **M. Girjajev** on jo vuosi sitten esitellyt ajatuksiaan siitä, miten Venäjän sellu- ja paperiteollisuutta uhkaava puuhuollon ongelma ratkaistaisiin. Useimpien tehtaiden hankinta-alueilla saavutettavissa olevat havupuubarat ehtyvät ja kauempaa on yhä vaikeampi saada kannattavasti puuta tehtaille. Jo vuosikymmeniä sitten hakatut lähellä olevat alueet, joille on syntynyt yleensä lehtipuuvältaisia metsiä antavat heikosti raaka-ainetta, koska niiden hoitoon ei ole panostettu. Girjajev on esittänyt, että ongelmaa kärjistävät vielä sovellettavat kaavamaiset ja pitkät puuston kiertoajat. Puuhuollon ongelmia on lähdetty ratkaisemaan Vologdassa Sokolin tehtaiden ympäristössä perustamalla lyhyen kiertoajan kuusen viljelyjä. Vologdan projektissa kehitetään Girjajevin mukaan toimintatapaa suurempia projekteja varten.

Viime vuoden lopulta lähtien kysymystä on pohdittu edelleen. Tänä keväänä on tehty virallinen päätös pilot-projektien käynnistämisestä Segežan, Kotlaksen ja Arkangelin kombinaattien hankinta-alueilla. Myöhemmin mukaan tulee myös Solikamsk Uralilla. Asiaa käsitelleissä neuvotteluissa on ollut mukana luonnonvaraministeriön, Rosgiprolesin, tutkimuslaitosten, metsäsuunnitteluyritysten ja metsäteollisuusyritysten edustajia. Viimeisimmässä neuvottelussa 21.05.03 hyväksyttiin tehostetun puuntuotamisen periaatteet [tselevye hozjajstva] ja sovittiin 1-3 projektin suunnittelusta. Mukana olivat mm. luonnonvaraministeriön metsänkäytön hallinnon päällikkö **V. Nefedjev**, **M. Girjajev**, sellu- ja paperiteollisuuden edustajina **V. Tšuiiko** (Bumprom) ja **A. Boikov** (Segeža). Myös varaministeri **V. Roštšupkin** on hyväksynyt päätökset.

M. Girjajev selosti minulle 02.07 pilot-hankkeiden periaatteita. Häneltä on tulossa lähiaikoina artikkeli, jossa uutta systeemiä kuvataan tarkemmin. Pääperiaatteet ovat seuraavat:

- Sellu- ja paperikombinaatti vuokraa pitkäaikaisella sopimuksella luontaisen puunhankinnan ydinalueensa, jonka metsät ovat pääosin vaihtelevia nuoria tai keski-ikäisiä metsiä. Jos tuleva uudistettu metsälaki sallii, niin alueet siirtyvät aikanaan yrityksen omistukseen.
- Rosgiproles, metsäsuunnitteluyritys sekä Pietarin ja Moskovan metsäntutkimuslaitokset laativat yhdessä tehostetun puuntuotannon suunnitelman projektialueille. Myöhemmin laaditaan yleiset ohjeet Eurooppa-Uralin alueen puuntuotannon suunnittelua varten.
- Hankinta-alueen pääosa varataan kuitupuun tuotantoon 60-70 vuoden kiertoajalla. Kasvatuksen ketju sisältäisi ehkä taimikonhoidon, yhden harvennushakkuun ja päätehakkuun. Osa alueesta voidaan varata havu- ja vaneritukin tuotantoon pitkällä kiertoajalla. Tarvittaessa tehdään ns. plantaasiviljelyjä. Tieverkosto korjataan ja täydennetään.
- Vuokraajayritys toteuttaa kaikki toiminnot ja vastaa kustannuksista. Leshoosi valvoo ja hoitaa metsän suojelua. Yritys joutuu palkkaamaan metsätalouden asiantuntijoita.
- Luonnonvaraministeriö hyväksyy uudet normit tai poikkeukset nykyisiin.

## Arviointia

Suunnitteilla olevien pilot-projektien käynnistäminen on tärkeä periaatteellinen kysymys. Nyt ollaan ensimmäistä kertaa vakavasti ja käytännön mittakaavassa paneutumassa jo kertaalleen hakattujen metsien tilan kehittämiseen. Periaatteissa on suomalaisesta näkökulmasta vierasta kaavamaisuutta mutta toiminnan käynnistyessä linjaukset täsmentyvät.

Näyttää siltä, että projekteilla on laaja hyväksyntä. Metsähallinnon, metsäteollisuuden ja metsäntutkimuksen avainhenkilöt kannattavat hanketta.

Metsäteollisuusyritykset ovat tässä mallissa ottamassa metsätalouden harjoittajan roolin itselleen ja valtion metsähallinto jää valvojaksi. Yritykset joutuvat perustamaan oman metsätalouksikkönsä, mikä on todella suuri kehittämistehtävä. Girjajev totesi, että maksukykyiset yritykset pystyvät helposti palkkaamaan asiantuntijoita.

Mielenkiintoista on, että ensimmäisenä on tarkoitus käynnistää Segežan projekti. Koko Karjala näyttää olevan eräänlainen Venäjän federaation metsäsektorin pilotti ja Segežan kombinaatin modernisointi on yksi tärkeimmistä hankkeista (kts. MOS0035-60). Girjajev kertoi, että Kontupohjan kombinaatin johtaja **V. Federmesser** ei ollut aluksi kiinnostunut projektista mutta kannattaa nyt tämän tyyppistä toimintaa. Arkangelilaisen Titan-yhtymän huhtikuussa julkistettuun strategiaan sisältyy ajatus kuitupuun tuottamisesta 35-40 vuoden kiertoajalla (kts. MOS0035-37).

Näillä projekteilla ei pystytä muutamassa vuodessa ratkaisemaan tehtaiden puuhuollon ongelmia. Nähtäväksi jää onko toteuttajilla riittävää pitkäjänteisyyttä ja riittävätkö taloudelliset resurssit. Suomalaisilla olisi projekteihin paljon annettavaa, koska meillä on pitkä kokemus tehokkaasta puuntuotannosta samoissa ilmasto-oloissa. Tilannetta voidaan verrata Suomeen 1960 ja 1970-luvun vaihteessa, jolloin todettiin tarve puuntuotannon tehostamiseen. Aluetasolla Metsähallituksen Pohjois-Suomen hoitoalueiden puuntuotannon tehostamisessa oli sama asetelma, kun vanhoja laiminlyöntejä korjattiin. Puuntuotannon tehostaminen kuvatuilla periaatteilla palvelee biodiversiteetin säilyttämistä vähentämällä painetta syrjäisiin metsiin.

LIITTEET -